

[Simonsen.]

kender den i dag, for at erhvervslivet kan få den tilstrækkelige kapital i hænde; men det har efter vor opfattelse intet med nærdemokrati og forholdene på arbejdspladsen at gøre; det er et spørgsmål, som skal løses isoleret, set i en samfundsøkonomisk sammenhæng.

Med hensyn til de to andre spørgsmål må vi sige, at både medbestemmelse — og dermed fremkaldelse af de ressourcer, der i dag ikke er udnyttet — og en bedre trivsel kan vi gennemføre i form af forslag om medindflydelse, som vi har angivet nogle retningslinjer for. Vi er parat til at diskutere, hvordan disse principper kan forbedres. Regeringen har endnu ikke påvist ét eneste eksempel på, at nærdemokratiet gennem selve forslaget om lønmodtagernes medejendomsret udbygges. Her henviser man hele tiden til aktieselskabslovændringer osv.

Derfor synes jeg nok, det centrale står tilbage, at vi stadig væk må sige klart: der ligger intet nærdemokrati og ingen medbestemmelse i regeringens forslag. De ressourcer, som skal kaldes frem for at skabe øget produktivitet i samfundet, kan vi skaffe frem uden at gennemføre regeringens forslag.

Enggaard: Socialdemokratiets ordfører, hr. Erik Andersen (Fr. borg amt), var bl. a. inde på en argumentation omkring nærdemokrati i den enkelte virksomhed og anvendte som led i sin begrundelse formuleringen, at fonden ingen indflydelse har på, hvordan de stedlige repræsentanter udøver deres ret til at bestemme i virksomheden. Gid det var så vel. Jeg er meget vel klar over, at man med hensyn til den del af kapitalen, som indgår som aktiekapital, har en sådan situation, men det er udtrykkelig fastlagt i forslaget, at udlån fra fonden til den enkelte virksomhed kan gøres betinget af, at man accepterer en række vilkår for dette lån. Jeg er klar over, at det bl. a. er begrundet med, at man i så fald er i stand til at gennemtvinge et samarbejdsnævn i de virksomheder, som ikke måtte have det i forvejen, men det er, som teksten er formuleret, muligt at knytte hvilke som helst betingelser til et sådant udlån, og der er jo udtrykkelig argumenteret med, at det er for at forøge indflydelsen hos de ansatte i virksomheden. Selve dette,

at der er lukket op for sådanne betingelser fra fondens side, må utvivlsomt være en dementi af det, hr. Erik Andersen (Fr. borg amt) var inde på i sin argumentation.

Jeg skal ellers koncentrere mine bemærkninger om de svar, som kom fra ministerside, og som jeg takker for, fordi man har taget sig tid til at gennemgå en række af de synspunkter, som har været ført frem. Jeg synes også, der er kommet en række værdifulde afklaringer frem som led i denne diskussion, og det kan forhåbentlig medvirke til, at den følgende offentlige debat om det kan hvile på et realistisk grundlag for disse punkters vedkommende.

Arbejdsministeren betegnede debatten som en i store træk afslappet debat. Det er naturligvis altid behageligt, at vi her i dette ting er i stand til at diskutere på den ordentlige måde, som vi nu har for vane, og det skal vi gerne kunne fortsætte med. Men arbejdsministeren må ikke misforstå situationen og tro, at dette, at vi fører et urbant sprog og behandler hinanden pænt i en debat som denne, er ensbetydende med, at vi ikke er dybt engageret i de politiske principper, som der her står en strid om. Lige så vel som regeringspartiet, dets ministre, føler sig stærkt engageret politisk i dette spørgsmål og her har rejst en fane — man kunne sige en rød fane, endda — lige så vel føler mit parti sig engageret i denne debat, fordi der berøres en række vitale principper, som beklageligvis igennem en årrække ikke er trængt frem til overfladen i den politiske debat, men som nu vækkes til live igen. Det er på mange måder, som om vi har stillet det politiske ur tilbage til sommeren 1945, hvor en tilsvarende principiel debat omkring de politiske principper førtes her i landet. Jeg behøver ikke at erindre regeringen om, hvilket resultat denne politiske strid i 1945 førte til i forbindelse med oktobervalget det år. Jeg har den opfattelse, at noget tilsvarende kunne gentage sig.

I forbindelse med problemet om bestyrelsesmedlemmernes mulighed for med eget ansvar at kunne tage del i aktieselskabernes beslutninger var arbejdsministeren inde på en sammenligning med andelsbevægelsen. Jeg vil godt her sige, at jeg tror, arbejdsministeren skal være varsom med at trække disse sammenligninger alt for langt, for i en almindelig andelsbevægelse vil bestyrelsen